

גלובקה, הנס (1898-1973)

(Hans Globke). משפטן, ממחברי הפרשנות הרשמית לחוקי נירנברג (1935) וביסוסים חוקיים לעוד תחיקה אנטי-יהודית. ג' שירת בנאמנות את הרפובליקה הוויימרית, וב-1929 מונה ליועץ לענייני מנהל של משרד הפנים הפרוסי. הוא לא הצטרף למפלגה הנאצית, אך העמיד לרשותה את כישוריו המשפטיים. ג' תרם לגיבוש השלטון הנאצי, בסייעו לניסוח חוקי החירום שהעניקו להיטלר סמכויות רודניות בלתי מוגבלות. הוא גם ניסח את החוק מיום 10 ביולי 1933, המפזר את ממשלת פרוסיה בראשות הסוציאל-דמוקרט אוטו בראון, וכן חוקים אחרים שנועדו ל'תאם' – כלומר, להכפיף לרצון הנאצים – את המוסדות הפרלמנטריים של פרוסיה. ג', ועמו וילהלם שטוקרט, חיברו את ה'פרשנות לחקיקת הרייך בעניני גזע'. פירושם לחוק האזרחות החדש של הרייך משנת 1936 התבסס על תודעת השיתוף של 'העם הגרמני ההומוגני מבחינה גזעית, והקשור בקשרי דם'. זכויות האזרח בגרמניה אמורות היו להיות מעוגנות בתפיסות ה'עממיות-הגזעניות (Völkisch) בדבר חוסר השוויון שמקורו בטבע ו'השוני בין גזעים, עמים ובני-אדם'. הענקת זכויות פוליטיות היתה אפוא תלויה לחלוטין בהשתייכות ל'אומה' (Volk). הפירוש הבהיר בצורה שאינה משתמעת לשתי-פנים כי 'בעלי דם זר' – כלומר, בעיקר יהודים – יהיו מנועים אוטומטית מקבלת אזרחות הרייך, ומכהונה במשרת ציבור כלשהי. ג' גם היה אבי הרעיון לחייב את כול יהודי גרמניה להוסיף לשמם את השמות 'ישראל' לגבר ו'שרה' לאישה. בימי המלחמה הוסיף ג' להשתתף בניסוחם של חוקים שהיו בסיס משפטי לרדיפת היהודים ובהתוויית קווים מנחים ל'גרמניזציה' של העמים הנכבשים באזורי הכיבוש.

למרות התפקידים שמלא בשלטון הנאצים הצליח ג' לבצר לעצמו מעמד מכובד ברפובליקה הפדרלית הגרמנית שלאחרי מלחמת-העולם השנייה. ב-1953 מונה למנהל כללי של משרד ראש-הממשלה (הקנצלריה) ולראש אגף כוח-אדם, ומלא תפקיד זה עשר שנים. פעילותו בימי הנאצים הפכה אותו למטרה עיקרית לחיצי התעמולה של מזרח גרמניה, והוא הביע כמה פעמים את נכונותו להתפטר. ואולם, ג' זכה להגנתו הנמרצת של קונרד אדנאואר, קנצלר מערב גרמניה. אדנאואר, שהיה בעל עבר אנטי-נאצי בלא רבב, בחר להאמין לגרסתו של ג', שלפיה ניסה לרכך את הצעדים החוקתיים שתבע היטלר. אחרי פרישתו מפעילות ציבורית ב-1963 עקר ג' לשווייץ.